

MED – O – VITA	
Prijavitelj operacije: LAS Mežiške doline	
Partnerji: LAG »Istočna Istra, LAS s CILJem, LAS loškega pogorja	
Vrednost operacije: 105.857,45 EUR	
Vrednost sofinanciranja (EKSRP): 79.955,87 EUR	
Izvedba operacije: 1. FAZA: 1. 12. 2017 – 30. 6. 2018	
2. FAZA: 1. 7. 2018 - 31. 10. 2019	
Ozadje operacije	
Čebelarstvo v Mežiški dolini je dobro razvito in vtkano v vsakodnevno življenje območja, saj je v Mežiški dolini v šestih čebelarskih društvih aktivnih preko 250 čebelarjev. Njihov glavni namen pa je informiranje in oblikovanje pozitivnega odnosa prebivalstva, zlasti mladih, do kulture čebelarstva, tradicije in ohranjanja narave. Zabeleženi začetki čebelarjenja na tem območju segajo preko 100 let v preteklost. V Mežici deluje Čebelarska družina že 102 leti. Po drugi svetovni vojni se je čebelarjenje na območju, zaradi novo nastalih razmer spremenilo, saj so Koroški čebelarji izgubili možnost ajdove paše v Podjuni na Avstrijski strani meje. Čebelarji so se v tem obdobju na novo organizirali in povezali preko okraja Prevalje in preko okraja Slovenj Gradec. V Mežici so leta 1953, pod vodstvom Rudolfa Galoba (čebelarska zbirka v Mežici je posvečena temu izrednemu čebelarju), ustanovili Čebelarsko društvo za zgornjo Mežiško dolino, ki je povezovalo čebelarske družine iz Črne, Mežice, Prevalj, Leš in Šentanela. Leta 1962 se mu je pridružila čebelarska družina Guštanj (Ravne na Koroškem), društvo pa se je naslednje leto preimenovalo v Čebelarsko društvo Mežiške doline. Februarja leta 1999 je bila ustanovljena Čebelarska zveza Koroške v kateri še danes delujejo Čebelarska društva Črna na Koroškem, Žerjav, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem, Kotlje, Dravograd in Vuzenica – Muta. Občini Mežica in Črna sta v letu 2016 zasedli 1. in 2. mesto na natečaju Čebelam najbolj prijazna občina, ki ga vsako leto izvede Čebelarska zveza Slovenije Čebelarska društva organizirajo čebelarske krožke na vseh osnovnih šolah po dolini. Na rednih srečanjih izkušeni čebelarji mlade vzgajajo v duhu skrbi za naravo, jih seznanjajo z osnovami čebelarjenja in jih motivirajo za nadaljnje delo v čebelarstvu. V krožkih mladi spoznavajo načine dejavnega varovanja in ohranjanja naravnega okolja ter medsebojno povezanost vpliva okolja in človekovih dejavnosti na njihovo zdravje. V Mežiški dolini imamo posamezne turistične točke povezane s čebelarstvom, ki bi jih bilo potrebno nadgraditi in povezati v celovit turistični produkt, ki bi skozi doživetja predstavil starodavno obrt čebelarjenja in pomen čebel za ohranjanje narave in okolja – V Črni in Mežici sta postavljeni bogati čebelarski zbirki, na Prevaljah je čebelarsko – sadjarski učni center, V Mežiški dolini najdemo predstavitev čebelarske dejavnosti v taki ali drugačni obliki - v Črni deluje nov čebelarski dom, v Mežici imajo čebelarsko zbirko posvečeno čebelarju Rudolfu Galobu in učni čebeljak, na Prevaljah že nekaj let deluje Čebelarsko sadjarski učni center, na Ravnah se razvija čebelarski učni center na Piglnu, Srednja šola Ravne pa vzpostavlja svoj učni čebeljak, ... vsa ta obstoječa infrastruktura omogoča kvalitetno delo čebelarskim društvom, daje pogoje za izobraževanje, praktično usposabljanje in prikaz čebelarskih opravil in prenos znanja na čebelarski podmladek. Čebelarji želijo, ob podpori lokalnih skupnosti in LAS Mežiške doline, nadgraditi svoja prizadevanja tudi skozi spoznavanje in prenos dobrih praks, izmenjavo izkušenj in znanja ter z implementacijo le - tega na območje Mežiške doline.	

Cilji operacije
- Razvoj in promocija čebelarstva – razvoj novega turističnega produkta na področju čebelarstva - Širjenje zavedanja različnih ciljnih skupin o pomenu čebelarstva ter o pomenu ohranjanja čebelarjenja z vidika ohranjanja naravnega okolja in biodiverzitete - Prenašanje znanja in tradicije čebelarstva na mlajše generacije - Izmenjava izkušenj in znanj med čebelarji različnih območij in implementacija novosti na posameznih vključenih območjih.
Aktivnosti operacije
KOORDINACIJA IN VODENJE PROJEKTA SODELOVANJA: Organizacija in vodenje sestankov projektne skupine za izvedbo operacije, vodenje dokumentacije o izvajanju operacije, spremljanje izvedbe aktivnosti, sprotne preverjanje doseganja rezultatov. Sodelovanje s projektno ekipo na nivoju celotnega partnerstva, udeležba na sestankih, vodenje dokumentacije in poročanje. Finančno spremljanje izvajanja operacije na nivoju LAS Mežiške doline in na nivoju partnerstva LAS.
1. FAZA
1. Ureditev infrastrukture za razvoj in uporabo novih praks in znanj
- Ureditev prostora za učne delavnice na prostem – postavitve lesenega kozolca z mizo in klopmi ob učnem čebelnjaku na Piglnu na Ravnah - Nakup in postavitve zaščitne ograje okrog učnega čebelnjaka na Piglnu na Ravnah - Nakup opreme za prikaz čebelarstva z namenom vzgoje mladih čebelarjev v učnem čebelnjaku ob Srednji šoli Ravne, ki ga ureja razred srednješolcev - Nakup panjske tehtnice za spremljanje donosa medu v učnem čebelnjaku na Prevaljah z ustreznim sistemom povezave na splet – podatki o donosu bodo na voljo vsem čebelarjem - Nakup vremenske postaje z meritvami pomembnimi za čebelarje in povezava postaje na splet – postaja bo stala v Čebelarstvo sadjarskem učnem centru na Prevaljah, podatki pa bodo na voljo preko spleta vsem čebelarjem - Postavitve videonadzora na območju Čebelarstvo sadjarskega učnega centra na Prevaljah - Nakup dveh zločljivih miz za razstavo čebeljih izdelkov v čebelarstvo sadjarskem učnem centru na Prevaljah - Nakup računalniške opreme za spremljanje podatkov preko spletnih aplikacij in predstavitev, ki se bo hranila v Čebelarstvo sadjarskem učnem centru na Prevaljah
1. Izmenjava izkušenj in znanj ter implementacija na območju LAS
- Sodelovanje LAS, obisk pri LAG Istočna Istra – srečanje čebelarjev v Labinu in sodelovanje na ocenjevanju medu »Ripenda 2017«, oktober 2017 – organizacija dvodnevne obiska - Sodelovanje LAS – izvedba dvodnevne obiska v Labinu - prevoz, nastanitev - Sodelovanje LAS, obisk pri LAS loško pogorje – obisk pri čebelarjih v Škofja Loki, maj 2018 – organizacija enodnevne obiska - Sodelovanje LAS – izvedba enodnevne obiska v Škofja Loki - prevoz - Priprava programa učnih delavnic za različne ciljne skupine – otroci, mladostniki, ženske, otroci s posebnimi potrebami, starejši – sodelovanje s čebelarskimi društvi, društvom kmetič MD, Medgeneracijskimi centri, šolami,
2. FAZA
Sodelovanje LAS, obisk pri LAS s CILjem – sodelovanje na prireditvi »Kmečka tržnica v Idriji«, oktober 2018 – priprava na dogodek in organizacija delovnega srečanja

- Sodelovanje LAS – izvedba enodnevnega obiska v Idriji - prevoz
- Organizacija in udeležba na dvodnevem zaključnem srečanju sodelujočih LAS – Rabac september 2019
- Sodelovanje LAS – izvedba dvodnevnega obiska v Rabacu - prevoz, nastanitev
- Sodelovanje LAS – organizacija dvodnevnega obiska predstavnikov sodelujočih LAS na Ravnah – maj 2019
- Izvedba dvodnevnega programa za goste iz sodelujočih LAS na Ravnah, maj 2019
- Izvedba učnih delavnic z različno vsebino in za različne ciljne skupine – 10 delavnic
- Priprava otroške igre - zbiranje motivov v sodelovanju z ostalimi LAS, izmenjava motivov, oblikovanje embalaže,
- Izdelava igre s čebelarškim motivom (puzzle) – dva različna motiva
1. Razvoj in trženje storitev in proizvodov
- Uporaba medu v kulinariki - zbiranje receptov za jedi z medom na območju Mežiške doline,
- Izvedba kulinarčne delavnice in izdelava jedi po receptih, fotografiranje pripravljenih jedi
- Zasnova čebelarškega spominka – organizacija in izvedba treh delavnic s čebelarji in drugimi relevantnimi lokalnimi akterji, v sodelovanju z oblikovalcem
- Oblikovanje in izdelava vzorca/prototipa čebelarškega spominka
- Zasnova maskote čebelarjev Mežiške doline – organizacija in izvedba delavnice s čebelarji v sodelovanju z oblikovalcem
- Oblikovanje in izdelava maskote čebelarjev Mežiške doline
- Oblikovanje in izdelava promocijskega materiala za promocijo čebelarstva v Mežiški dolini ter promocijskega materiala za promocijo čebelarškega turističnega produkta v Mežiški dolini
- Čebelarški turizem v Mežiški dolini – sodelovanje s sekcijo za čebelarški turizem pri ČZS, organizacija ponudbe, povezovanje
- Čebelarški turizem v Mežiški dolini - organizacija in izvedba treh delavnic za pripravo turističnih programov z različnimi akterji (čebelarji, turistične agencije, turistične kmetije, TICi, OOO Ravne...)
- Sodelovanje lokalnih akterjev pri izvedbi treh delavnic za pripravo turističnih programov ter pri zasnovi in realizaciji promocije nove ponudbe
- Promocija nove ponudbe – članki, objava v socialnih medijih, radijska oddaja, Priprava ponudb in navezovanje stikov s potencialnimi obiskovalci (šole, društva,)
1. Biodiverziteta čebeljih paš
- Načrtovanje in organiziranje izvedbe učnih delavnic za čebelarje, otroke in mladostnike – pomen varstva okolja in ohranjanje narave – praktični prikaz sajenja in vzgajanja zelišč ter medonosnih rastlin.
- Praktične učne delavnice za člane ČD – urejanje zeliščnih vrtov in medovite rastline za čebeljo pašo v okolici učnih čebelnjakov – v sodelovanju z izkušeno zeliščarko (načrt zasaditve, izbira trajnic, pravilno sajenje in zasaditev)
- Praktične učne delavnice za otroke in mladino - zasaditev medovitih rastlin ob učnih čebelnjakih na Piglnu na Ravnah, ob Srednji šoli na Ravnah in v Čebelarško sadjarskem učnem centru na Prevaljah
- Zasnova in ureditev učne čebelarške poti v Mežici, ki bo prikazala pomen čebel in čebelarstva ter zgodovino čebelarstva v Mežiški dolini, s poudarkom na varstvu naravne, kulturne in zgodovinske dediščine, zasaditev zeliščnih gredic in medonosnih grmovnic
Rezultati operacije
• Vzpostavljen bo en nov turistični produkt

- ena podprta operacija
- 10 izvedenih izobraževalnih delavnic za različne ciljne skupine
- 1 vzpostavljena mreža za prenos znanja na področju varovanja okolja v okviru društev
- 1 vzpostavljeno inovativno partnerstvo za povezovanje in aktiviranje ranljivih ciljnih skupin za povečanje kakovosti življenja, aktivno staranje ter zmanjšanje tveganja socialne izključenosti in revščine Mežiške doline.